

TELEGRAFSTYRELSENS

underdåniga utlåtande

öfver

särskilda komiterades

den 24 April 1877 afgifna

underdåniga betänkande och förslag

till

lönereglering m. m. för Telegrafstyrelsen.

STOCKHOLM,

ISAAC MARCUS' BOKTRYCKERI-AKTIEBOLAG, 1877.

Underdånigste memorial.

Genom remiss den 14 sistlidne maj har Eders Kongl. Maj:t behagat infordra telegrafstyrelsens underdåniga utlåtande öfver löneregleringskomiténs den 24 nästföregående april afgifna betänkande och förslag angående löne-reglering m. m. för telegrafstyrelsen.

Efter att hafva redogjort för telegrafverkets uppkomst, för innehållet af 1856 års nådiga telegrafreglemente, för så vidt detsamma afser den nu varande organisationen af styrelsen, för de göromål, som åligga chefen, de bågge intendenterna, kamereraren och sekreteraren, för antalet och beskaffenheten af de under år 1876 till styrelsen inkomna och föredragna ärenden, för dessas fördelning mellan olika föredragande, äfvensom för antalet utgångna expeditioner m. m., har komitén, jemte regleringen af lönevilkoren, tillika föreslagit enahanda förändrade organisation af telegrafstyrelsen, som i afseende å flere andra allmänna inrättningar, med hvilka telegrafverket närmast är jemförligt, redan blifvit vidtagen eller föreslagen, så att nämligen äfven vid förvaltningen af detta verk göromålen skulle komma att på särskilda byråar fördelas. I detta afseende har komitén, på anförda skäl, hemställt följande:

att i afseende på telegrafstyrelsens organisation må vidtagas den förändring, att styrelsen kommer att utgöras af en generaldirektör, såsom chef för telegrafverket, och af två ledamöter, hvilka äro chefer hvar för en byrå;

att på dessa byråar, hvilka benämnas, den ena tekniska och den andra administrativa byrån, må, i hufvudsaklig öfverensstämmelse med de af komitén angifna grunder, fördelas de göromål, hvilka böra af styrelsen handläggas;

att i de mål, i hvilkas pröfning generaldirektören deltagar, beslutanderätten må honom ensam tillkomma;

att emellertid byråchef må ega att i protokollet låta anteckna sin uttalade mening i mål, der densamma icke öfverensstämmer med det af generaldirektören fattade beslut, hvilket, der sådant icke blifvit iakttaget, byråchef anses hafva biträdt; samt

att byråchef må förklaras berättigad att, utan föregående föredragning inför styrelsen, dels genom remiss eller särskild skrifvelse infordra förklaringar och yttranden i mål, som höra till byråns föredragning, dels ock handlägga en del ärenden, hvilka kunna finnas vara af beskaffenhet att icke påkalla styrelsens pröfning.

Då telegrafstyrelsens nu varande organisation, — enligt hvilken chefen, så ofta embetet af honom sjelf utöfvas, är ensamt beslutande och äfven för besluten ansvarig, utan att de, som hafva ärendenas föredragning inför honom sig anförtrödd, ega den befogenhet eller äro underkastade det ansvar, som ledamöter i andra centrala förvaltningar tillkomma, — så väl härigenom som i flera andra afseenden numera är mindre lämplig och således torde påkalla en förändring;

då öfverlemnandet åt en enda byråchef att, med erforderligt biträde, förberedande handlägga och derefter inför styrelsen föredraga de ärenden, som röra tekniska frågor och stationspersonalen, otvifvelaktigt skulle komma att leda till större enhet än som för närvarande är möjlig, så länge samma

slags ärenden föredragas af tvänne personer, intendenterna, på hvilka målen äro fördelade allenast med hänsyn dertill, huruvida de äro att hänföra till det ena eller andra telegrafdistriktet; och

då, med bibehållande af kamererarebefattningen, kameralärendena och de kanslimål, som icke skulle komma att af den tekniska byrån öfvertagas, synas, åtminstone tillsvidare och intill dess telegrafverket erhåller en ännu större omfattning än den nuvarande, kunna genom den föreslagna administrativa byrån erhålla erforderlig utredning och af dess chef inför styrelsen föredragas,

anser sig telegrafstyrelsen böra i underdånighet tillstyrka bifall till komiténs förenämnda organisationsförslag, med den jemkning deri, hvad ärendenas fördelning på de särskilda byråerna vidkommer, som i en blifvande instruktion kan blifva af Eders Kongl. Maj:t i nåder vidtagen.

Deremot kan styrelsen icke helt och hållet ingå på komiténs förslag till den öfriga ordinarie tjänstemannapersonalen hos styrelsen, i afseende hvarå komitén hemställt, att såsom biträden å de bägge byråerna och det gemensamma kansliet skulle anställas:

å *tekniska byrån*: två linieingenjörer och en förrådsförvaltare;

å *administrativa byrån*: en kamererare, en kassör och bokhållare, en statistiker och tre revisorer; samt

å *kansliet*: en sekreterare, en notarie och ombudsman samt en registrator och aktuarie.

Beträffande personalen å förstnämnda byrå har en af komiténs ledamöter, chefen för telegrafverket, uttalat en från komiténs beslut afvikande mening, hvilken finnes betänkandet bifogad och hvari, på anförda skäl, föreslås:

att å styrelsens stat under tekniska byrån måtte, förutom byråchefen och förrådsförvaltaren, uppföras en andra gradens tjänsteman under benämning af öfveringenjör, och

att i stället för de af komitén föreslagna två linieingenjörer, med arvode af 4,000 kronor för hvardera, måtte å nämnda stat upptagas "arvoden åt ingenjörer" till ett sammanlagdt belopp af 8,000 kronor.

Jemte det styrelsen för sin del icke kan annat än biträda detta särskilda förslag, anholder styrelsen att till de skäl, som till stöd för detsamma blifvit af telegrafverkets chef omnämnda, få i underdånighet anföras äfven följande.

Komitén har ansett, att de göromål, som för närvarande tillkomma de båda intendenterna, och för hvilka närmare redogöres å sid. 6 och 7 i det

tryckta betänkandet, skulle till hufvudsaklig del öfvertagas af *en* tjänsteman, nämligen chefen för tekniska byrån. Härvid förekommer dock,

dels att dessa göromål skulle i sjelfva verket ytterligare ökas derigenom, att inseendet öfver förrådsförvaltningen med sin ganska vidlyftiga och ansvarsfulla redovisning öfverflyttas till tekniska byrån,

och dels att den lätnad i göromålen på nämnda byrå, som komitén autagit skulle uppstå derigenom att en del ärenden, hvilka för närvarande expedieras omedelbart af intendenterna, komme att å det för bägge byråarne gemensamma kansliet uppsättas och expedieras, i sjelfva verket blefve af ringa betydhet, enär, äfven efter den föreslagna nya anordningen, den betydligaste delen af dessa ärenden, nämligen de som angå stationstjänstgöringen och materielen, och hvilka i allmänhet äro af beskaffenhet att påkalla speciel sakkännedom för skrifvelsernas uppsättande, torde fortfarande som hittills komma att direkte från den tekniska byrån expedieras.

Det synes icke vara väl betänkt att, såsom här är i fråga, minska personalen ända derhän, att berättigadt tvifvel nödvändigt måste uppstå, huruvida det ens skulle blifva möjligt för densamma att på ett nöjaktigt och för ärendenas gång fullt betryggande sätt fullgöra sina åligganden, och detta aldra minst vid ett sådant verk som telegrafverket, der göromålen årligen tillväxa genom tillökningen i stationernas och tjänstemännens antal samt genom utsträckning af linier och ledningstrådar.

Vid sådant förhållande och då, på sätt den från komiténs flertal härutinnan skiljaktige ledamoten framhållit, linieingenjörerna under största delen af året äro upptagna af förrättningar å linierna och vid stationerna, så att de icke kunna såsom ständiga biträden å byrån påräknas, anser telegrafstyrelsen såsom ett oeftergifligt vilkor för indragning af den ene intendenten och fysikern, att chefen för den föreslagna tekniska byrån till sitt biträde erhåller en andra gradens tjänsteman, som är afsedd att hufvudsakligen för handläggningen af tekniska frågor ersätta nyss nämnda tvänne till indragning föreslagna befattningar.

Den tillökning i styrelsens stat, som härigenom uppkomme, skulle, då meningen vore att åt ifrågavarande tjänsteman jemväl uppdraga föreståndarebefattningen vid undervisningsanstalten, komma att i det närmaste motvägas af den minskning i anslaget till nämnda anstalt, som i sammanhang dermed borde ega rum.

Vid hvad komitén (å sid. 25) anført såsom skäl för indragning af två linieingenjörsbefattningar är att märka,

att något ökadt arbete af de återstående tvänne linieingenjörerna icke lär kunna påräknas, äfven om deras aflöning höjdes ännu mer än hvad komitén föreslagit, enär dessa tjänstemän redan nu äro af sina åligganden så träget upptagna, att de omöjligen kunnat dermed, i likhet med ett stort

antal af öfrige tjenstemän vid verket, förena någon annan aflönad, vare sig ordinarie eller extra ordinarie tjenst,

och att vid de tillfällen, då linieingeniör användes såsom arbetschef för nya telegrafanläggningar, väl resekostnads- och traktamentsersättningen bör till honom utgå af de för dessa arbeten särskildt anvisade medel, hvar-
emot det icke är lämpligt, att den egentliga ingenjörs aflöningen äfven utgår af samma medel, enär ifrågavarande tjenstemäns verksamhet icke lærer kunna så noga afpassas, att det icke ganska ofta måste inträffa, att de under samma tidsperiod hafva att ombesörja arbeten både för anläggning af nya och för underhåll af äldre telegraflinier.

Komiténs förslag till aflöningssätt för linieingeniörerne, enligt hvilket hela aflöningen skall utgå i form af arvode, dock med en del deraf såsom tjenstgöringspenningar, torde medföra åtskilliga olägenheter och ingalunda vara att föredraga framför det nu varande aflöningssättet. Dessa arvoden äro föreslagna till samma belopp som den å verkets nu varande utgiftsstat upptagna lön jemte tjenstgöringspenningar för direktör af 1:a klassen. Om det än torde vara behöfligt att aflöna ingeniörerne bättre än stationstjenstemännen af motsvarande grad, och om än det föreslagna beloppet icke kan anses vara för högt för den, som redan någon tid tjenstgjort såsom ingeniör och derunder ådagalagt skicklighet och nit, så synes det likväl icke vara lämpligt, att en yngre tjensteman genast vid början af sitt förordnande såsom ingeniör erhåller en aflöning lika med de stationstjenstemän, som innehafva de förnämste och ansvarsfullaste befattningarna, nämligen såsom föreståndare för 1:a klassens stationer. Likaså kan det ej vara fördelaktigt, att aflöningen åt ingeniörerne bestämmes på sådant sätt, att någon förhöjning deri, vare sig såsom ålderstillägg eller under annan form, icke skulle kunna dem beredas, huru lång tid och med huru stor skicklighet de än må hafva i denna egenskap tjenstgjort.

Styrelsen kan således icke finna annat, än att det nu varande aflöningssättet för telegrafverkets ingenjörer är att föredraga framför det af komitén föreslagna, hvarjemte styrelsen, uppå de af chefen för telegrafverket anförda skäl, anser, att antalet ingenjörer, i stället att inskränkas till två, ovilkorligen behöfver ökas utöfver det i nuvarande stat upptagna, på det att nödig tillsyn och omvårdnad må kunna egnas telegraflinierna och stationerna.

På grund häraf får telegrafstyrelsen i underdånighet hemställa, att Eders Kongl. Maj:t, med godkännande af komiténs förslag i hvad det afser den biträdande personalen å administrativa byrån och kansliet, täcktes i fråga om tekniska byrån fatta nådigt beslut i enlighet med den af chefen för telegrafverket uttalade mening.

I afseende å styrelsens vaktbetjening, hvilken för närvarande består af en förrådsvaktare samt en förste och två andre vaktmästare, har komitén föreslagit den förändring, att alla fyra skulle i staten upptagas såsom "vaktmästare", dock med högre arvode för den af dem, som till "förste" vaktmästare utsåges; såsom skäl hvartill uppgifvits, att till biträde vid förrådsförvaltningen syntes komitén böra kunna användas hvilken som helst af styrelsens betjente, som dertill funnes mest lämplig.

Med anledning häraf anhåller styrelsen, som icke kan dela denna komiténs uppfattning, att få i underdånighet upplysa, hurusom på den af ifrågavarande personer, som skall biträda vid förrådet, måste ställas anspråk, som äro väsentligen större än hvad man i allmänhet fordrar af betjente hos styrelser för allmänna verk och inrättningar. — Det är nämligen alldeles oundgängligt, att förrådsvaktaren, för att kunna anses såsom lämplig för denna befattning, icke blott är en duglig och pålitlig vaktmästare i detta ords vanliga bemärkelse, utan derjemte besitter både fysisk styrka och skicklighet i slöjd, så att han förmår deltaga uti det inom förrådet ofta förefallande ganska tunga arbete och på det att icke telegrafverket må behöfva vidkännas en alltför dryg utgift för extra biträde vid förrådsmaterielens omflyttning och transport samt för tillverkningen af de föremål, såsom trä-lådor o. d., hvari densamma skall vid afsändningen från förrådet inpackas. — Förrådsvaktaren bör äfven för verkets räkning vara att tillgå från tidigt på morgonen till sent på aftonen, i synnerhet under den årstid, då liniearbetena pågå, hvadan denne icke, såsom eljest plägar vara fallet med embetsverkens vaktmästare, är i tillfälle att genom uppässning på annat håll förskaffa sig någon biförtjenst. — En person, på hvilken ställas dylika fordringar, tillhör ej klassen af vaktmästare och anmäler sig ej heller till inträde såsom extra sådan.

Styrelsen befärad derföre högligen, att med den af komitén föreslagna anordning skulle komma att möta den största svårighet för erhållande af en fullt lämplig förrådsvaktare, derest han icke skulle kunna samtidigt anställas såsom förste vaktmästare, utan måste erbjudas allenast det lägre arvodet, som tillkomme de öfriga vaktmästarna.

På grund häraf vågar styrelsen underdånigst hemställa, att förrådsvaktaretjensten måtte bibehållas och aflöningen bestämmas till densamma, som af komitén föreslagits för förste vaktmästaren, samt i följd deraf icke heller göras någon förändring i det nu varande antalet af andre vaktmästare. Härigenom skulle staten, utöfver hvad komitén föreslagit, ökas med endast 300 kronor.

Då de af komitén föreslagna allmänna grunder för åtnjutande af de förändrade löneförmåner, som kunna komma att för telegrafstyrelsen fastställas, hufvudsakligen äro lika med dem, som redan blifvit af Eders Kongl. Maj:t och Riksdagen pröfvade i sammanhang med lönereglering för flera andra embetsverk, lärer från telegrafstyrelsens sida något vidare yttrande derom icke anses erforderligt, än för så vidt det nu föreliggande förslaget särskildt afser denna styrelse, äfvensom generalpoststyrelsen, i fråga om den tjänstgöringsskyldighet, som skulle åligga tjänstemännen i bägge styrelserna, derest både post- och telegrafverken framdeles skulle komma att under en gemensam styrelse förenas.

Detta särskilda förbehåll, för hvars framställande skälen finnas uppgifna i komiténs betänkande rörande generalpoststyrelsen, och mot hvars syftemål telegrafstyrelsen alldeles icke har något att erinra, synes emellertid vara obehöfligt och, med den af komitén begagnade ordställning, icke ens fullt riktigt.

Då nämligen komitén för styrelserna öfver post- och telegrafverken tillika föreslagit det äfven för andra förvaltningar, hvilkas aflöningsförhållanden nyligen blifvit reglerade, fastställda förbehåll,

“att, om i en framtid verkets ställning inom statsförvaltningen så förändras, att detsamma ej längre kan såsom sjelfständigt embetsverk anses, vederbörande embets- eller tjänsteman skall vara förpligtad att, med bibehållande af den tjänstegrad och aflöning han innehar, efter förändrad arbetsordning sköta de med tjänsten förenade göromål”,

så torde det icke vara af behovet påkalladt att derutöfver, på sätt komitén föreslagit, särskildt omnämna en möjligen blifvande förening af telegrafstyrelsen med styrelsen för postverket eller tvärtom, emedan en dylik förening just skulle utgöra en så beskaffad förändring, som i nyss åberopade allmänna bestämmelse åsyftas.

Af den bestämda motsats, som förefinnes emellan uttrycket “*antingen* med styrelsen för postverket förenas” och orden “*eller ej längre kan såsom sjelfständigt embetsverk anses*”, skulle kunna dragas den oriktiga slutföljd, att telegrafstyrelsen jemväl efter en förening med styrelsen för postverket icke skulle upphöra att vara ett sjelfständigt embetsverk, hvilket dock icke lärer vara komiténs mening. Om alltså ifrågavarande tillägg icke dess mindre i nåder pröfvas böra härvid inflyta, synes den senare delen deraf riktigare böra lyda sålunda: “*eller af annan orsak ej längre kan etc.*”

Derjemte torde det tillåtas telegrafstyrelsen, som i likhet med styrelserna för tull- och postverken antager, att med det i början af bestämmelserna rörande ålderstillägg förekommande uttrycket, “*efter viss tids fort-*

satt innehafvande af *samma tjänst*“, afses innehafvande under viss tid af *tjänst i samma grad*, att härmed få i underdånighet uttala önskvärdheten deraf, att nämnda uttryck varder förtydligadt.

I fråga om det anslag, som erfordras till vikariats ersättning, extra biträden och renskrifningskostnad, har komitén hemställt,

att, med upptagande härför af 12,000 kronor såsom förslagsanslag, i afseende å dispositionen af detsamma måtte meddelas bestämmelser, som hufvudsakligen öfverensstämma med hvad för generalpoststyrelsen uti dess instruktion af den 5 december 1873 finnes föreskrifvet, nämligen dels att aflöningen till extra biträde icke i något fall må bestämmas till belopp, öfverstigande hvad som å poststaten finnes för kontorsskrifvare anslaget, dels ock att efter hvar års utgång skall hos Eders Kongl. Maj:t göras underdånig anmälan rörande fördelningen af de medel, som till extra biträdens aflönande blifvit använda.

Hvad sjelfva summan af nämnda anslag beträffar, befarar telegrafstyrelsen, att, sedan derifrån afdragits hvad som på förhand kan ungefärligen beräknas att åtgå till vikariats ersättning och renskrifningskostnad, eller omkring 3,600 kronor, det återstående beloppet, 8,400 kronor, skall blifva alltför knappt till aflönande af erforderliga extra biträden, hvilkas hittills varande antal måste ökas i följd af indragningen af förrådsassistenten och de fem kammarskrifvarne äfvensom de nu å stat uppförda skrifbiträdena åt intendenterna.

Då likväl, genom ifrågavarande summas uppförande såsom förslagsanslag, en utväg beredes styrelsen att, när sådant finnes af behovet oundgängligen påkalladt, öka de extra biträdenas antal, utan att nödgas begränsa hela ersättningen under denna rubrik inom ett visst på förhand bestämdt belopp, som icke under något vilkor finge öfverskridas,

anser styrelsen komiténs förslag icke böra föranleda till någon vidare erinran från styrelsens sida.

Instämmande med komitén deri, att i afseende å dispositionen af ett anslag, hvars belopp icke blifvit i förväg begränsadt, böra meddelas särskilda bestämmelser, så att det icke må stå vederbörande styrelse fritt att dervid helt och hållet förfara efter godtycke,

kan telegrafstyrelsen likväl icke inse lämpligheten deraf, att, på sätt komitén föreslagit, grunden för de föreskrifter, som här äro i fråga, skulle hemtas från den åberopade paragrafen i den för generalpoststyrelsen gällande instruktion af år 1873, utan anser, att för telegrafstyrelsen böra i detta

hänseende vidtagas samma eller likartade bestämmelser, som i allmänhet gälla eller komma att gälla för de förvaltande embetsverk, hvilkas aflöningsförhållanden på senaste tiden undergått reglering.

Enär de embeten och tjänster hos telegrafstyrelsen, hvilka antingen förut finnas å stat upptagna och af komitén ansetts böra bibehållas, eller hvilkas inrättande af henne föreslagits, äro sådana, till hvilka motsvarighet förefinnes inom andra embetsverk, som nyligen blifvit omorganiserade, och för hvilka en reglering af lönevillkoren i sammanhang dermed egt rum,

finner telegrafstyrelsen intet att i afseende å de för dessa embeten och tjänster föreslagna aflöningsbelopp erinra.

Hvad deremot angår angelägenheten deraf, att derutöfver en andra gradens tjänsteman varder såsom ständigt biträde åt chefen för tekniska byrån å staten uppförd samt förrådsvaktaretjensten bibehållen, äfvensom orsaken dertill, att det till linieingenjörer af komitén föreslagna belopp af 8,000 kronor icke bör uttryckligen å staten upptagas till lika fördelning mellan två dylika tjänstemän, utan må af styrelsen, efter omständigheterna, användas till arvoden åt flera sådana, har styrelsen haft tillfälle att här ofvan yttra sig.

Af de enligt styrelsens förslag till indragning ifrågasatta befattningar äro för närvarande endast tre kammarskrifvare-tjänster besatta med ordinarie innehafvare. Enahanda är förhållandet med den af komitén jemväl till indragning föreslagna förrådsvaktaretjensten. De förra af dessa tjänster äro sådana, att, så länge innehafvarne af dem i tjänstgöring kvarstå med åtnjutande af sina nu varande aflöningsförmåner, hvari billigheten torde fordra att det nu utgående dyrtidstillägget äfven inberäknas, en besparing i stället kan göras i det för extra biträden afsedda anslaget.

På sådant sätt torde den nya staten, åtminstone efter all sannolikhet, kunna bringas till tillämpning, utan att någon uppföres å särskild öfvergångs- eller indragningsstat.

Med iakttagande af hvad styrelsen sålunda i underdånighet anført och hemställt, har styrelsen uppgjort och får till Eders Kongl. Maj:t i underdånighet öfverlemna bilagda förslag till stat för telegrafstyrelsen, afsedd att tillämpas från och med år 1879.

Enligt detta förslag utgör statens slutsumma 83,100 kronor, eller 4,800 kronor mera än hvad komitén föreslagit; men denna tillökning skulle, på sätt ofvan redan blifvit antydt, till största delen motvägas af den ned-sättning, hvilken, i sammanhang med uppförande af en öfveringenjör å

styrelsens stat, borde ega rum i anslaget för undervisningsväsendet, och hvars belopp lämpligen kunde bestämmas till 4,000 kronor, hvarigenom hela skillnaden komme att utgöra allenast 800 kronor; och då, vid jämförelse med de beräknade aflöningsförmånerna för år 1877, genom den af komitén föreslagna omreglering skulle uppkomma en minskning i utgift af 2,185 kronor, skulle, om det af styrelsen nu framlagda förslag till stat vinner nådigt afseende, besparingen komma att på det hela uppgå till 1,385 kronor.

Det för beredande af ålderstillägg åt telegrafstyrelsens embets- och tjenstemän erforderliga belopp lär, på sätt komitén föreslagit, böra likasom hittills för hvarje år beräknas för det nästkommande året och såsom särskildt förslagsanslag å den definitiva utgiftsstaten för telegrafverket upptagas i sammanhang med det, som erfordras för beredande af samma förmån åt en del af stationspersonalen.

Hvad slutligen komitén föreslagit rörande fullmakts utfärdande å tjenst i första graden, anmälan om generaldirektörens frånvaro, vikarie för byråchef, inspektionsresor, samt räkenskapernas afslutande och granskning, m. m., torde för närvarande icke påkalla något yttrande från styrelsens sida, enär dessa frågor väl icke lära annorledes än i sammanhang med förslag till ny instruktion för telegrafstyrelsen äfvensom, hvad särskildt beträffar räkenskapernas granskning, med en blifvande omreglering af kammar-rätten böra till nådig pröfning upptagas.

Löneregleringskomiténs betänkande jemte öfriga telegrafstyrelsen delgifna handlingar i detta ärende blifva härjemte i underdånighet återställda.

Stockholm den 6 Juli 1877.

På telegrafstyrelsens vägnar:

AXEL AKRELL.

Herman Uddenberg.